

משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן

יא.

עין משפט
גזר מצוה

א) עירובין מז. ע"ז י"ג.
ב) לטע"ז. א) מ"ט פ"ה פ"ה
ג) ע"ז סוטה מז. ד) נקטן
י"ב ע"ז. ט) ונל"ג י"ג.
ו) נבדקת י"ג.

הגהות הב"ח

א) גמ' בדיקת נזיל כורס.
ב) כ"ך הוא גירסת האלפס
בפומבדיתא לנזיל כורס
ופי ה"רן פוסק שם המקום
היטב על הכר בדיקת נזיל
כורס לזו והב"ח נזיל
רכיט שמתעבב הנזר ומתו
הדיקת נזיל: (ב) שם הוא
אלן כבשן סטא י"ג לאלול
מן במועד טעמן מן:
ג) רש"י ד"ה ביד וברגל
שלוקת בידו ע"ן מא"מ
ו"כ"י נ"ל עמ"ת: (ד) ד"ה
דופק כ"י: נ"כ ע"י לעיל
פירושו ב"דף ז' ע"א:
ה) ד"ה למימלא למולחין
הכ"ה א"פ"ט: (ו) ד"ה אל'
הי נמי א"ע"ב דלמחיהו:
ז) ד"ה אגב כי המלח מן
הק"ו ואח"כ מה"י עבדו
ליה שיקן אל"ז לומר
רוחקן אומן הכ"ה פעמים
הק"ו ואח"כ מה"י עבדו
איצ"י ששים פעמים
הק"ו:

לעני רש"י

רש"י. מקל ל"ג.
רש"י. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.

מוסף רש"י

המשך מעמוד קודם פתח
תרי בבי. אמת לזר הכר
ליכנס המים ואל"ה לזר שני
אל"ה. אדעתא
הכור. לזר דגים ממין
ול"ה להקטות השעה. לזר
להקטות השעה ממין היה
לו לעשות פתח אחד
וימנעו שם המים ונס
הדיקת י"ג לזרין שם
מחליטין (שם). הדפח
דיקלא. לשון פסוק כמו
וישפתי (אכ"ה ג' א'). טעם
מן העניינים. ויש שמפסיקין
אומן לזרין הדקל לזר
שעניו מרובים ואין מניין
אומן ליגדל ומתהלל אין
השפחה מימנו ככ"ה
רש"י ב"ב פ"ט. אדעתא
דחיותא. לזרין כדמעות
להלכתן ואיני ממניין
להלכתן הדקל (שם). כ"י
אדעתא דדיקלא. כ"י
שגדל הדקל (שם). מחד
גיטא. מקל"ק הוא את
האל"ה שמלחה טעם מזה
אחד והוא דל"ה אדעתא
דחיותא לזרין לזרין
אל"ה מ"מ. מהאי גיטא
מכל לזרין לזרין כ"י מ"מ
וכן מ"מ. אדעתא
דיקלא. שכן מ"מ
לעשות (שם). אקרא
דשונתא. שונתא שם
הנה. אקרא קונטרסיה
לע"ז. וישיב על שפת אומן
ליריד של עכו"ם. שוק הנקב לזר חג של עובדי כוכבים (עירובין מז). ולוקחים בהמה עבדים ושפחות. מפני שמכניסין
לקניהם (שם). בתים שדות ורכימים. מפני שמניעין אי נמי משום יבוי ל"י (שם). רוכבה. שטות. ומעלה בערכאות
שלחן. מקום גדולות ופופיות ועל שטותיהם לפניהם לתמוס ואף על פי שכבוד ומפארת היא להם ואיכ"ל לנמנר דלואל
ומודה. מפני שהוא כמציל מידן. שמתוך כך יישי לו עדים ומניעין להל"ל מן העירובין (ע"ז י"ג). של"ה חומר העובד סוכים
יערעב על המכיר (ע"ז י"ג). למיגרל. לזון עמיה ומיקון (סוטה י"ז). עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים. ציט
הנפסים בחולו של מועד לעשות מללכת דבר האבד שמתרחק במועד. ועמד הוא גזר על הנפסים אפ"י מכה בהכר האבד מפני שקולן
שעטע למחוק ואין הכל יודעין שהיא לזכר האבד (סוטה מז). הדרן עלך משקין

יריד של עכו"ם. יומא דשוקא: ומעלה בערכאות. לקיימן צחיתמתן דכין דהשתא הוא דמשכח להו וליומא אחרינא לא שרי: אופרי. שצדין
צו דגים שקורין רש"א: אינו. רשמות שצדין צו עופות: למגדל טנורא. לעשות המגור מחדש: מהולא. נפה: צימות החמה. כלומר
כשים ימות החמה כגון צפסא דחבול עלמא שאין יורדין צו גשמים מותר לעשות צו טנור לפי שלאחר יבש ויכולין לאפות צו פת צרגל
לאורך הרגל: לאן צימות הגשמים. כלומר כשיורדין הגשמים צרגל כגון צסוקות אין עושין טנור לפי שאינו יבש לאחר עד לאחר הרגל
ועבד עירכא של"ה לזרין הרגל:
מתנ"י מעקה למרפסת. כותל
קטנה העושין על האלמנטות שלפני
העליות גדולות כעין שיש על שפת
נהר רייני"ס: שפין א"ה הסדקין.
צבתנור: ומעגילין אומן נמעגילה.
שגולגין על קרקעות המגור ע"ן גדול
עגול כדי לסתום הסדקין: ציד
וצרגל. ג) שלוקק בידו ע"ן וצועטין
ציד על המגור לסתום הסדקים או
צועט צרגלו על קרקעות המגור:
מחליט. ע"ן כעין רגל שדומקו
צמעניצה לסתום הסדקין ויש צו
מעשה אומן יותר ממעגילה: ציר.
רגל הדלת כמו הדלת מסוב על צירה
(מש"י טו): צינור. הוא החור
שצ"סוקפה התמחמה כמו צינורא
דדשא: הקורה. מה שעל הפתח
שמתחור צו הדלת וקורין אורב"ט:
מנוול. צלצדור"א: וצבד של
ימיון לעשות מלאכה במועד.
כשים לו לתקן כל אילו צשאר ימות
השנה ומניחו עד המועד: וכשין.
של ציר כלומר דגים ושאר דברים
שכובשים במלח שיכול לאוכלן במועד
של"ה יח"ל צריך להמתין צלכילתן עד
לאחר המועד שיהו נכשין מהר
וראין לאכול מיד: גמ' הולא.
הוא דקל: (ו) ודופנא. צבד לחיים
של גדר: ואינו טה צביט. זה הוא
מעשה הדיוט: מעגילה. דרך אומנות
יותר: ציד וצרגל. דל"ה מעשה
אומן הוא לא כל שכן: כעין מעגילה
ול"ה מעגילה ממש אל"ה כעין מעגילה
ציד וצרגל: עד ימיו. של יוחנן כ"ג
היה פטיש מכה בירושלים בחולו של
מועד והוא גזר עליו וצטלו. אלמא
אסור ומתנ"י קמני ומתקנין מנוול
ומפתח: מניסין דמפקיין אלו
חוש"מ צדגרי. צמענו של ע"ן שרי
דל"ה היו קלא רצה: צדגרי. דפטיש
היינו קורנא אסור דהוי קלא רצה
ואולוין קלא אסור: מגלי. מסר
הגדול שרי דל"ה מולד קלא כלום:
צחליני. צר"א אסיר דהוי אולודי
קלא טפי: לאחר שגור. יוחנן כ"ג:
הא ר' יהודה הא ר' יוסי. צפירקא
לקמן (דף י"ג). דרבי יוסי לא צבי
לשנויי לדבר האבד ומתנ"י דשרי הכ"ה
כל הני צל"ה שניו ר' יוסי היא.

א) ליריד של עכו"ם * ולוקחים בהמה עבדים
ושפחות בתים שדות ורכימים וכותב ומעלה
בערכאות שלהן מפני שהוא כמציל מידן רב
= שרא לחייא בר אשי למיגרל אוהרי בחולא
דמועדא מאי טעמא מעשה הדיוט הוא אבל
אזילי אסור מאי טעמא מעשה אומן הוא
רב יהודה ר' שרא לאמי תנורא למיגרל תנורי
ולרב' בר עשבי למיגרל מהולחא אינו והא
תני רבה בר שמואל ושיון שאין גודלין תנור
לכתחילה לא קשיא ה' כאן בימות החמה כאן
בימות הגשמים: מתנ"י י' עושין מעקה לגג
ולמרפסת מעשה הדיוט אבל לא מעשה
אומן י' שפין את הסדקין ומעגילין אותן
במעגילה ביד וצרגל אבל לא במחליטין
ה' הציר והצינור והקורה והמנועול והמפתח שגשברו מתקנין במועד * ובלבד
שלא יתכוין לעשות מלאכה במועד * וכל כבשין שהוא יכול לאכול מהן
במועד כובשין: גמ' היכי דמי מעשה הדיוט רב יוסף אמר * בהוצא ודפנא
במתניתא תנא צר בצרור ואינו טה במיט: שפין את הסדקין ומעגילין אותן
במעגילה: השתא במעגילה שרי ביד וצרגל מיבעיא הכי קאמר
שפין את הסדקין ומעגילין אותן כעין מעגילה ביד וצרגל אבל לא במחליטין:
הציר והצינור והקורה והמנועול והמפתח שגשברו מתקנין במועד: רמינהי
א עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים כו' עד ימיו אין מכאן ואילך לא לא
קשיא כאן בדנפחי כאן בדגרי מתקף לה רב חסדא יאמרו קלא רבה
אסיר קלא זוטא שרי אלא אמר רב חסדא לא קשיא הא במגלי הא בחציני
רב פפא אמר כאן קודם גזירה כאן לאחר גזירה רב אשי אמר הא ר' יהודה
הא ר' יוסי דאמר ר' יצחק בר אבדימי * מאן תנא שנינו במועד בדבר האבד
דלא כר' יוסי אמר רבינא כמאן מדלינן האינדא קביותא דדשא בחולא
דמועדא כמאן כר' יוסי: כבשין שהוא יכול לאכול במועד כובשין: (ב) בדיקא
לבאי כוורי אזיל כולי עלמא צוד אייתו כוורא שרא להו רבא למימלח
מינייהו אמר ליה אביי והא תנן כבשין שהוא יכול לאכול מהן במועד
כובשין אמר ליה כיון דמעיקרא אדעתא דאכילה אייתניהו ואי שביק להו
פסדי * כפרקמטיא האבד דמי ושרי ואיכא דאמרי * שרי להו רבא מיצד
מיזל אייתווי ומימלח אמר ליה אביי והא אנן כבשין שהוא יכול לאכול מהן (ג)
כובשין תנן אמר ליה הני נמי מיתאכלי אגב איצצא כי הא דשמואל עבדו
ליה שיתין איצצא ואכל רבא איקלע לבי ריש גלותא עבדי ליה שיתין איצצא
ואכל רב איקלע לבי רב שפיר אייתו לקמיהו ההוא כוורא תילתא בישולא
תילתא מילחא ותילתא טוויא אמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא סמוך
למיסרחיה מעלי ואמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא טוויא באחווה אסוקיה
באבוה מיכלי בבריה אשתי עליה אבוה ואמר רב אמר לי אדא ציידא
כוורא תחלי וחלבא ליטעון גופא ולא ליטעון פוריא ואמר רב אמר לי אדא
ציידא כוורא תחלי וחלבא מיא ולא שיכרא שיכרא ולא המרא:

הדרן עלך משקין בית השלחין

כשולחין ממקרים של ע"ן מן הקורה שעל הפתח דשרי למיעבד צל"ה שניו: צדיחא. שם נהי:
לנאי. שם מקום: כוורי. הכי עשו דרך לנהר שילאו מימיו ושמתירו שם דגים הרבה: למימלח. (א) הרבה אע"פ שאין יכולים לאוכלן
במועד שהרי היו מלוחין הרבה: כשין. צחומן וצבלמ שקורין קונפוט"א. והכא נמי כיון שמלחן הרבה כדי להצניען מו לא חזו במועד:
אמר ליה הני נמי. (א) דלמלחיהו: מחללי. צמועד: אגב איצצא. שמושך המלח מהן: (ב) שיתין איצצא. כלומר רוחקין אותו הרבה פעמים
מזלי ליה ששים זימני: רב איקלע. צמועד: טילתא מילחא. אגב איצצא: סמוך למיסרחיה מעלי. כלומר יפה הוא לאחר זמן שנינו יותר
מההיא שעתא דליוד: טוויא באחווה. במלח שהמלח נכרה מן המים כדגים: אסוקיה באחווה. לאחר שללחו ותנו צמים לזון: אכילה
צבריה. מטיילין אותו צל"ה היואל מן הדגים ואוכלין אותו: משפיה עליה אבוה. ששומין עליו מים שדגים נכראו מן המים: לטעון
גופא. כלומר לאחר אכילתו מהלך הרבה קודם שישן: ולא לטעון פוריא. לא ישן לאחר אחריהם: פחלי. שחלים: מיא ולא כשרא.
מוטב צמות אחריהן מים ולא שער הדרין עלך משקין בית השלחין

א) ליריד של עכו"ם * ולוקחים בהמה עבדים
ושפחות בתים שדות ורכימים וכותב ומעלה
בערכאות שלהן מפני שהוא כמציל מידן רב
= שרא לחייא בר אשי למיגרל אוהרי בחולא
דמועדא מאי טעמא מעשה הדיוט הוא אבל
אזילי אסור מאי טעמא מעשה אומן הוא
רב יהודה ר' שרא לאמי תנורא למיגרל תנורי
ולרב' בר עשבי למיגרל מהולחא אינו והא
תני רבה בר שמואל ושיון שאין גודלין תנור
לכתחילה לא קשיא ה' כאן בימות החמה כאן
בימות הגשמים: מתנ"י י' עושין מעקה לגג
ולמרפסת מעשה הדיוט אבל לא מעשה
אומן י' שפין את הסדקין ומעגילין אותן
במעגילה ביד וצרגל אבל לא במחליטין
ה' הציר והצינור והקורה והמנועול והמפתח שגשברו מתקנין במועד * ובלבד
שלא יתכוין לעשות מלאכה במועד * וכל כבשין שהוא יכול לאכול מהן
במועד כובשין: גמ' היכי דמי מעשה הדיוט רב יוסף אמר * בהוצא ודפנא
במתניתא תנא צר בצרור ואינו טה במיט: שפין את הסדקין ומעגילין אותן
במעגילה: השתא במעגילה שרי ביד וצרגל מיבעיא הכי קאמר
שפין את הסדקין ומעגילין אותן כעין מעגילה ביד וצרגל אבל לא במחליטין:
הציר והצינור והקורה והמנועול והמפתח שגשברו מתקנין במועד: רמינהי
א עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים כו' עד ימיו אין מכאן ואילך לא לא
קשיא כאן בדנפחי כאן בדגרי מתקף לה רב חסדא יאמרו קלא רבה
אסיר קלא זוטא שרי אלא אמר רב חסדא לא קשיא הא במגלי הא בחציני
רב פפא אמר כאן קודם גזירה כאן לאחר גזירה רב אשי אמר הא ר' יהודה
הא ר' יוסי דאמר ר' יצחק בר אבדימי * מאן תנא שנינו במועד בדבר האבד
דלא כר' יוסי אמר רבינא כמאן מדלינן האינדא קביותא דדשא בחולא
דמועדא כמאן כר' יוסי: כבשין שהוא יכול לאכול במועד כובשין: (ב) בדיקא
לבאי כוורי אזיל כולי עלמא צוד אייתו כוורא שרא להו רבא למימלח
מינייהו אמר ליה אביי והא תנן כבשין שהוא יכול לאכול מהן במועד
כובשין אמר ליה כיון דמעיקרא אדעתא דאכילה אייתניהו ואי שביק להו
פסדי * כפרקמטיא האבד דמי ושרי ואיכא דאמרי * שרי להו רבא מיצד
מיזל אייתווי ומימלח אמר ליה אביי והא אנן כבשין שהוא יכול לאכול מהן (ג)
כובשין תנן אמר ליה הני נמי מיתאכלי אגב איצצא כי הא דשמואל עבדו
ליה שיתין איצצא ואכל רבא איקלע לבי ריש גלותא עבדי ליה שיתין איצצא
ואכל רב איקלע לבי רב שפיר אייתו לקמיהו ההוא כוורא תילתא בישולא
תילתא מילחא ותילתא טוויא אמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא סמוך
למיסרחיה מעלי ואמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא טוויא באחווה אסוקיה
באבוה מיכלי בבריה אשתי עליה אבוה ואמר רב אמר לי אדא ציידא
כוורא תחלי וחלבא ליטעון גופא ולא ליטעון פוריא ואמר רב אמר לי אדא
ציידא כוורא תחלי וחלבא מיא ולא שיכרא שיכרא ולא המרא:

הדרן עלך משקין בית השלחין

הדרן עלך משקין בית השלחין

הדרן עלך משקין בית השלחין

דחוקים. כי הא דשמואל עבדו ליה ששים איצצא ואכל. פי' מיני בתשיל. אמר רב אמר לי אדא ציידא. כוורא סמוך למיסרחיה
מעלי. ותוב אמר. דג טוויא באחווה. פירוש המלח מן המים והרג מן המים. נמצאו שניהן אביהן הים והן כמו אחים. ואמר
לו מלח הרג במלח שהוא אחיו וצלה אותו במלח. אסוקיה באבוה. פי' כשתעלהו מן האש שטפהו אסוקיה באבוה. פי'
כשתעלהו מן האש שטפהו במים מלוחין שהן אביו. אכילה בבירה. פירוש אכול אותו בבנו והוא ציר של דגים שהוא
יוצא מן השפנות של דג כי הוא חשוב לדג כבנו. וכשתאכלוהו שמה אחריה המים כי באותה העת ובאותו מקום היו
אומרים להם הרופאים כשתאכל דגים שמה אחריה המים ל"י י"ג (א) ויין ולא שכר. כוורא תחלי וחלבא. ליטעון גופא
ולא ליטעון פוריא. פי' כשיאכל אותם. עד שיאכלו במערי לא ישן. כי השינה מיד מיתקן.
הדרן עלך משקין בית השלחין.

א) עירובין מז. ע"ז י"ג.
ב) לטע"ז. א) מ"ט פ"ה פ"ה
ג) ע"ז סוטה מז. ד) נקטן
י"ב ע"ז. ט) ונל"ג י"ג.
ו) נבדקת י"ג.

הגהות הב"ח

א) גמ' בדיקת נזיל כורס.
ב) כ"ך הוא גירסת האלפס
בפומבדיתא לנזיל כורס
ופי ה"רן פוסק שם המקום
היטב על הכר בדיקת נזיל
כורס לזו והב"ח נזיל
רכיט שמתעבב הנזר ומתו
הדיקת נזיל: (ב) שם הוא
אלן כבשן סטא י"ג לאלול
מן במועד טעמן מן:
ג) רש"י ד"ה ביד וברגל
שלוקת בידו ע"ן מא"מ
ו"כ"י נ"ל עמ"ת: (ד) ד"ה
דופק כ"י: נ"כ ע"י לעיל
פירושו ב"דף ז' ע"א:
ה) ד"ה למימלא למולחין
הכ"ה א"פ"ט: (ו) ד"ה אל'
הי נמי א"ע"ב דלמחיהו:
ז) ד"ה אגב כי המלח מן
הק"ו ואח"כ מה"י עבדו
ליה שיקן אל"ז לומר
רוחקן אומן הכ"ה פעמים
הק"ו ואח"כ מה"י עבדו
איצ"י ששים פעמים
הק"ו:

לעני רש"י

רש"י. מקל ל"ג.
רש"י. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.
אורב"ט. אורב"ט.

מוסף רש"י

המשך מעמוד קודם פתח
תרי בבי. אמת לזר הכר
ליכנס המים ואל"ה לזר שני
אל"ה. אדעתא
הכור. לזר דגים ממין
ול"ה להקטות השעה. לזר
להקטות השעה ממין היה
לו לעשות פתח אחד
וימנעו שם המים ונס
הדיקת י"ג לזרין שם
מחליטין (שם). הדפח
דיקלא. לשון פסוק כמו
וישפתי (אכ"ה ג' א'). טעם
מן העניינים. ויש שמפסיקין
אומן לזרין הדקל לזר
שעניו מרובים ואין מניין
אומן ליגדל ומתהלל אין
השפחה מימנו ככ"ה
רש"י ב"ב פ"ט. אדעתא
דחיותא. לזרין כדמעות
להלכתן ואיני ממניין
להלכתן הדקל (שם). כ"י
אדעתא דדיקלא. כ"י
שגדל הדקל (שם). מחד
גיטא. מקל"ק הוא את
האל"ה שמלחה טעם מזה
אחד והוא דל"ה אדעתא
דחיותא לזרין לזרין
אל"ה מ"מ. מהאי גיטא
מכל לזרין לזרין כ"י מ"מ
וכן מ"מ. אדעתא
דיקלא. שכן מ"מ
לעשות (שם). אקרא
דשונתא. שונתא שם
הנה. אקרא קונטרסיה
לע"ז. וישיב על שפת אומן
ליריד של עכו"ם. שוק הנקב לזר חג של עובדי כוכבים (עירובין מז). ולוקחים בהמה עבדים ושפחות. מפני שמכניסין
לקניהם (שם). בתים שדות ורכימים. מפני שמניעין אי נמי משום יבוי ל"י (שם). רוכבה. שטות. ומעלה בערכאות
שלחן. מקום גדולות ופופיות ועל שטותיהם לפניהם לתמוס ואף על פי שכבוד ומפארת היא להם ואיכ"ל לנמנר דלואל
ומודה. מפני שהוא כמציל מידן. שמתוך כך יישי לו עדים ומניעין להל"ל מן העירובין (ע"ז י"ג). של"ה חומר העובד סוכים
יערעב על המכיר (ע"ז י"ג). למיגרל. לזון עמיה ומיקון (סוטה י"ז). עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים. ציט
הנפסים בחולו של מועד לעשות מללכת דבר האבד שמתרחק במועד. ועמד הוא גזר על הנפסים אפ"י מכה בהכר האבד מפני שקולן
שעטע למחוק ואין הכל יודעין שהיא לזכר האבד (סוטה מז). הדרן עלך משקין

הדרן עלך משקין בית השלחין

כשולחין ממקרים של ע"ן מן הקורה שעל הפתח דשרי למיעבד צל"ה שניו: צדיחא. שם נהי:
לנאי. שם מקום: כוורי. הכי עשו דרך לנהר שילאו מימיו ושמתירו שם דגים הרבה: למימלח. (א) הרבה אע"פ שאין יכולים לאוכלן
במועד שהרי היו מלוחין הרבה: כשין. צחומן וצבלמ שקורין קונפוט"א. והכא נמי כיון שמלחן הרבה כדי להצניען מו לא חזו במועד:
אמר ליה הני נמי. (א) דלמלחיהו: מחללי. צמועד: אגב איצצא. שמושך המלח מהן: (ב) שיתין איצצא. כלומר רוחקין אותו הרבה פעמים
מזלי ליה ששים זימני: רב איקלע. צמועד: טילתא מילחא. אגב איצצא: סמוך למיסרחיה מעלי. כלומר יפה הוא לאחר זמן שנינו יותר
מההיא שעתא דליוד: טוויא באחווה. במלח שהמלח נכרה מן המים כדגים: אסוקיה באחווה. לאחר שללחו ותנו צמים לזון: אכילה
צבריה. מטיילין אותו צל"ה היואל מן הדגים ואוכלין אותו: משפיה עליה אבוה. ששומין עליו מים שדגים נכראו מן המים: לטעון
גופא. כלומר לאחר אכילתו מהלך הרבה קודם שישן: ולא לטעון פוריא. לא ישן לאחר אחריהם: פחלי. שחלים: מיא ולא כשרא.
מוטב צמות אחריהן מים ולא שער הדרין עלך משקין בית השלחין